

OKVIRNA KONVENCIJA ZA VARSTVO NARODNIH MANJŠIN

Vprašanja in odgovori

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Kaj je Okvirna konvencija?

Okvirna konvencija za varstvo narodnih manjšin (Okvirna konvencija), ki je začela veljati leta 1998, je celovita mednarodna pogodba, katere cilj je zagotoviti varstvo pravic oseb, ki pripadajo narodnim manjšinam.

Zakaj je konvencija »okvirna«?

Besedilo okvirne konvencije določa pravice posameznikov in ustrezne obveznosti držav. Konvencija je pravno zavezujoč instrument mednarodnega prava, beseda »okvirna« pa nakazuje, da lahko države pogodbenice nekatere določbe konvencije z nacionalno zakonodajo in državnimi politikami prilagodijo okoliščinam v državi.

” ... pluralistična in resnično demokratična družba [bi morala] ne le spoštovati etnično, kulturno, jezikovno in versko identiteto vsakega pripadnika narodne manjšine, ampak tudi ustvariti primerne razmere, ki pripadnikom narodnih manjšin omogočajo, da izražajo, ohranjajo in razvijajo to identiteto ...

Koga varuje okvirna konvencija?

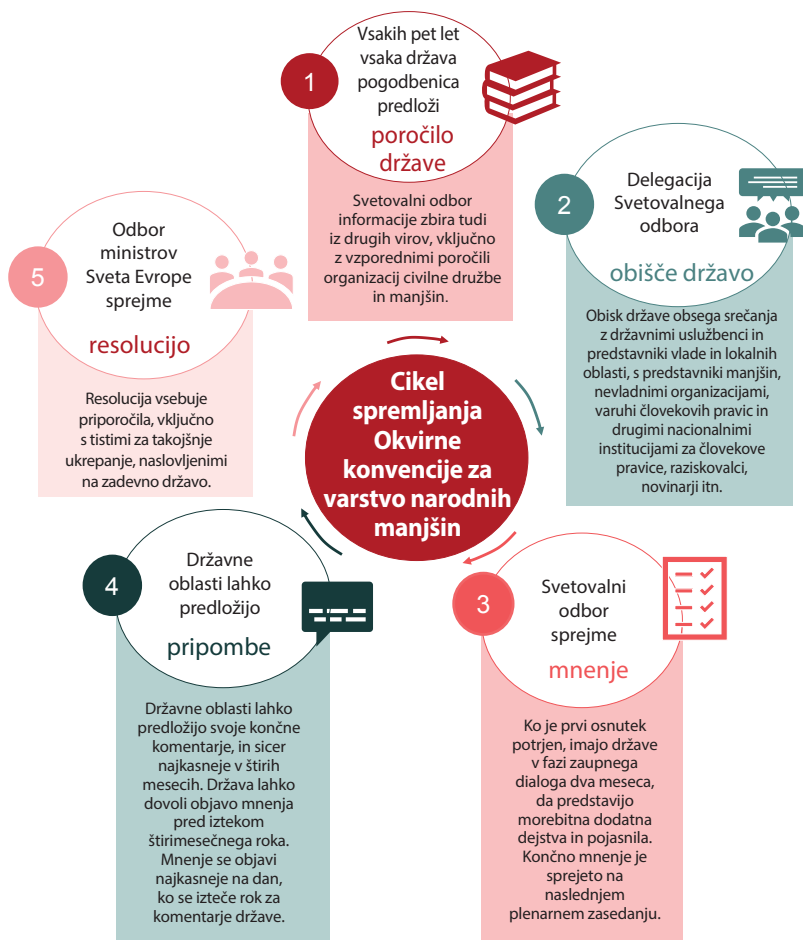
Okvirna konvencija ne opredeljuje pojma »narodna manjšina«. Vsaka država pogodbenica lahko opredeli, za pripadnike katerih skupnosti znotraj njenega ozemlja velja konvencija. Opredelitev ne sme biti diskriminatorna, mora biti oblikovana v dobri veri in v skladu s splošnimi načeli mednarodnega prava, temeljiti mora na pravici posameznikov do svobodne samoopredelitve.

Načelo svobodne samoopredelitve pomeni, da imajo posamezniki pravico, da se sami odločijo, ali se želijo opredeliti kot pripadniki narodne manjšine. Kljub temu pa mora njihova odločitev temeljiti na objektivnih merilih, povezanih z njihovo identiteto, kot so vera, jezik, tradicije in kulturna dediščina.

Države imajo do opredelitve narodne manjšine v smislu Okvirne konvencije različne pristope: od restriktivnega pristopa, na primer z določenim seznamom tradicionalnih oz. avtohtonih skupnosti, katerih pripadniki bodo deležni dostopa do pravic iz Okvirne konvencije, do bolj odprtega pristopa, pri katerem se člani Okvirne konvencije fleksibilno uporabljajo za širok nabor pripadnikov različnih manjšinskih skupnosti.

Kako se spremlja izvajanje Okvirne konvencije?

Izvajanje Okvirne konvencije spremlja Odbor ministrov Sveta Evrope skupaj s Svetovalnim odborom za Okvirno konvencijo, ki ga sestavlja 18 neodvisnih strokovnjakov.

” ... prevrati v evropski zgodovini [so] pokazali, da je varstvo narodnih manjšin bistvenega pomena za stabilnost, demokratično varnost in mir na tej celini ...

Pravice pripadnikov narodnih manjšin in ustrezne obveznosti držav

Svobodno izražanje etnične, kulturne, jezikovne in verske identitete – Nediskriminacija – Spodbujanje **dejanske enakosti** – Ohranjanje in razvijanje manjšinskih kultur, ver in jezikov – Spodbujanje **medkulturnega dialoga** in varstvo pripadnikov manjšin pred sovraštvom ali nasiljem – *Svoboda zbiranja, združevanja, izražanja, misli, vesti in vere* – Spodbujanje raznolikega **medijskega prostora** z oddajanjem v manjšinskih jezikih in podpora manjšinskim medijem – Uporaba manjšinskih **jezikov v stiku z organi oblasti na območjih, kjer tradicionalno ali v znatnem številu živijo narodne manjšine** – Zapis osebnih in krajevnih imen in ostalih topografskih označb v manjšinskih jezikih – Zagotavljanje vsem **dostopnega izobraževanja** in spodbujanje znanja o medkulturni raznolikosti – Poučevanje v manjšinskih jezikih in njihovo učenje v zasebnih in javnih šolah – Možnost učinkovitega **sodelovanja v odločevalskih procesih** o zadevah, ki neposredno zadevajo pripadnike narodnih manjšin – Sodelovanje v **kulturnem, družbenem in gospodarskem življenju** – Preprečevanje prirejanja volilnih okrajev za omejevanje manjšinskih pravic – Spodbujanje čezmejnih stikov in uresničevanja manjšinskih pravic z dvostranskim, večstranskim in čezmejnim sodelovanjem

Kje Okvirna konvencija varuje osebe, ki pripadajo narodnim manjšinam?

Okvirna konvencija velja v 38 državah*. Za Kosovo** je z misijo začasne uprave Združenih narodov na Kosovu (UNMIK) sklenjen poseben sporazum o uresničevanju Okvirne konvencije na Kosovu.

► Države pogodbenice Okvirne konvencije

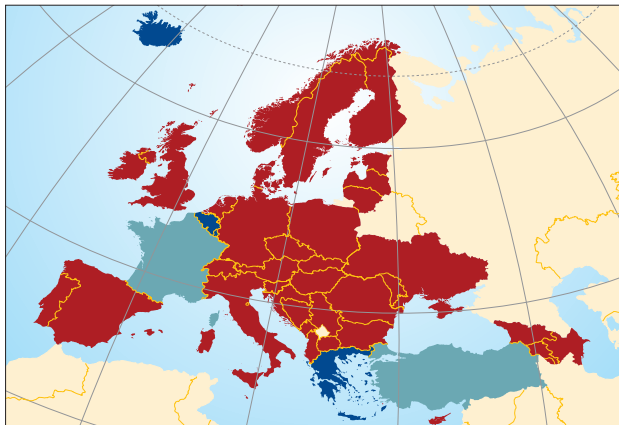
Albanija	Estonija	Malta	Srbija
Armenija	Finska	Moldavija	Slovaška
Avstrija	Gruzija	Črna gora	Slovenija
Azerbajdžan	Nemčija	Nizozemska	Španija
Bosna in Hercegovina	Madžarska	Severna Makedonija	Švedska
Bolgarija	Irska	Norveška	Švica
Hrvaška	Italija	Poljska	Ukrajina
Ciper	Latvija	Portugalska	Združeno kraljestvo
Češka	Lihtenštajn	Romunija	
Danska	Litva	San Marino	

► Države, ki so podpisale Okvirno konvencijo, a je niso ratificirale

Belgija	Islandija
Grčija	Luksenburg

► Države, ki niso niti podpisale niti ratificirale Okvirne konvencije

Andora	Monako
Francija	Turčija

* Ruska federacija je bila država pogodbenica od leta 1998 do leta 2024.

** Vsa sklicevanja na Kosovo, bodisi na ozemlje, institucije ali prebivalstvo, v tem besedilu je treba razumeti v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta OZN 1244 in brez poseganja v status Kosova.

” ... ustvarjanje ozračja strpnosti in dialoga [je] potrebno za to, da kulturna raznolikost ni vir in dejavnik razdvajanja, ampak dejavnik bogatenja vsake družbe ...

INFORMACIJE

Kontakt:

Sekretariat Okvirne konvencije
za varstvo narodnih manjšin

Svet Evrope
F-67075 Strasbourg Cedex
minorities.fcnm@coe.int

www.coe.int/minorities

Za več informacij glede vloge nevladnih organizacij:
www.coe.int/en/web/minorities/role-of-ngos

www.coe.int

Svet Evrope je vodilna organizacija za varovanje človekovih pravic v Evropi. Sestavlja ga 46 držav članic, vključno z vsemi članicami Evropske unije. Vse države članice Sveta Evrope so podpisnice Evropske konvencije o človekovih pravicah – pogodbe, ki je namenjena varovanju človekovih pravic, demokracije in pravne države. Evropsko sodišče za človekove pravice nadzoruje izvajanje Konvencije v državah članicah.

